

Tomu, koho jest

I: Kaz 5, 17 - 19

17 Hle, co jsem shledal: Je dobré a pěkné, aby člověk jedl a pil a měl se dobře při veškerém klopotném pachtění pod sluncem v časných dnech života, které mu dal Bůh, neboť to je jeho podíl.

18 Tak je tomu s každým člověkem; to, že mu Bůh dal bohatství a poklady i možnost užívat jich, brát svůj podíl a radovat se při svém pachtění, je dar Boží.

19 Ten totiž příliš nemyslí na dny svého života, protože Bůh oblažuje jeho srdce radostí.

▪ 290

Hospodine, Otče náš nebeský,

pachtíme se, lopotíme, šetříme a škludlíme - a to největší bohatství nám prokluzuje mezi prsty, bohatství tvého času, tvé přítomnosti a tvého požehnání, které nám dáváš nezávisle na tom, zda jsme bohatí či chudí, úspěšní nebo úplní lůzři. Ty jsi nám dal život i svět kolem, ale zároveň ti se vším také patříme. Dej, ať si to uvědomujeme, když marníme svůj čas či peníze.

Pane Ježíši Kriste, v darech jsi neuvěřitelně štědrý, nevyčerpatelná je studnice tvé milosti, nekonečná trpělivost s námi. Žijeme na dluh, který nikdo nepočítá - jak je to odlišné od všeho, co poznáváme kolem. Prosíme změň i naše myšlení, jen tak pochopíme, co je naším pokladem.

Duchu svatý, tvoje síla nás vytrhává ze souvislostí, jimiž jsme svázáni s každodenním kolotočem, který nás stále více pohlcuje. Zastav nás a dej nám znova se nadechnout k životu v Bohu. Amen.

ČT: Nehemjáš 12, 40 - 47

40 Oba děkovné sbory se zastavily na nádvoří Božího domu, i já s polovinou představenstva,

41 kněží Eljakím, Maasejáš, Minjamín, Míkajáš, Eljóenaj, Zekarjáš, Chananjáš s trubkami,

42 Maasejáš, Šemajáš, Eleazar, Uzí, Jóchanan, Malkijáš, Élam a Ezer. Zpěváci zvučně zpívali za řízení Jizrachjáše.

43 V onen den také obětovali veliké oběti a radovali se, neboť jim Bůh připravil převelikou radost. I ženy a děti se radovaly, takže se radostné veselí Jeruzaléma rozléhalo dodaleka.

44 V onen den byli ustanoveni někteří za správce komor pro sklady, obětní dávky, prvotiny a desátky, aby v nich uskladňovali částky z městských polností určené Zákonem kněžím a levitům. Juda se totiž radoval z kněží a levitů, připravených

45 držet stráž svého Boha a dbát na očišťování. I zpěváci a vrátní konali službu podle nařízení Davida a jeho syna Šalomouna.

46 Odedávna totiž, už za dnů Davidových a Asafových, vzdávali přední zpěváci zpěvem Bohu chválu a čest.

47 Proto za dnů Zerubábelových i za dnů Nehemjášových odváděl celý Izrael příslušné částky na každý den pro zpěváky a vrátné; odděloval je jako svaté dávky pro levity a levité z nich oddělovali svaté dávky pro Áronovce.

▪ 689

Text: Mk 12, 13 - 17

13 Poslali k němu některé z farizeů a herodiánů, aby (Ježíše) chytili za slovo.

14 Ti šli a řekli: „Mistře, víme, že jsi pravdivý a že se na nikoho neohlížíš; ty přece nebereš ohled na postavení člověka, nýbrž učíš cestě Boží podle pravdy. Je dovoleno dávat daň císaři, nebo ne? Máme dávat, nebo nemáme?“

15 On však prohlédl jejich úskok a řekl jim: „Co mě pokoušíte? Ukažte mi denár!“

16 Když mu jej podali, zeptal se jich: „Čí je tento obraz a nápis?“ Odpověděli: „Císařův.“

17 Ježíš jim řekl: „Co je císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu.“ Velice se nad tím podivili.

Bratři a sestry,

Vánoce jsou za námi, možná stále ještě trochu v nás, o to krutější bude po Novém roce vystřízlivění a pád do povinností. Zase se, například, pomalu blíží čas daňových přiznání.

Ještě že nejsme s Nehemjášem v právě obnoveném Jeruzalémě. To bychom museli kromě běžných daní a odvodů pro krále, místodržitele a další státní úředníky a pro provoz státu odvádět ještě příslušné částky na kněží, ale také na chrámové služebníky, ba i zpěváky a vrátné. Služba Hospodinu nebyla nikdy úplně levná záležitost, asi stála všechny docela hodně a nedala se jen tak odbýt.

A to se nebavíme o prosperující společnosti. Nehemjáš přichází jako místodržící vyslaný perským králem Artaxerxem, aby obnovil zpustlou Judeu. Vyžádal si to na svém panovníku poté, co vyslechl svědectví Judejců, kteří dorazili na hrad v perském Šúšanu. Jeho první mise trvá dvanáct let a je naplněna pernou prací. Nejen pro něj, nýbrž pro všechny, kteří tam

zbyli po odvezení části obyvatel do zajetí. Musí bojovat s nepřáteli, posměvači, malomyslností, lichvou, staví jeruzalémské hradby, sepisuje navrátilce, obnovuje bohoslužby a přivádí lid zpět k Bohu připomínkou smlouvy s Hospodinem a její obnovou. A dostává se i k posvěcení hradeb, o němž jsme kousek četli.

Ovšem země se jen pomalu vzpamatovává z bídy, kterou si museli projít. Přesto berou všichni jako samozřejmost, že si mají platit i bohoslužebný provoz. Možná to bylo tím, že Bůh byl přirozenou součástí jejich života, přestože na něj často nedbali. Bohoslužby v té době ovšem znamenaly kult, obřady, bylo třeba mít řadu různými úkony pověřených osob, včetně těch, co dbali na jejich čistotu a řádnost.

A pak tu máme Ježíše s jeho obecně známou odpovědí „Co je císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu.“ Je to hodně v duchu jiných příběhů a podobenství, která Ježíš vyprávěl, jako je například podobenství o boháči a stodolách, včetně následných výroků o zabezpečení života. Vyznívají jednoznačně ve smyslu - majetek nepotřebujete, potřebujete Boha, buďte skromní a svobodní, majetek přináší jen starosti a otroctví, hádky a zlobu.

Je v tom hodně pravdy. Když si uvědomím, kolik času strávím správou svého majetku, církevního majetku, píděním se po výdělku, ať už pro sebe, pro církev či pro své spolupracovníky, je otázkou, zda to má vůbec cenu dělat a jestli by ten čas nebyl využit, a tedy odevzdán Bohu, mnohem lépe při jiné činnosti. Na druhou stranu ve správě majetku osobně cítím určité pověření: Kromě toho, že tomu rozumím, ostatní lidé jsou pak od těch starostí svobodní.

Dnešní svět neumí žít bez majetkových hodnot a zvláště v našich zeměpisných šířkách, kde není po celý rok teplo a úrodnost, vypadají Ježíšovy teze nedostupně.

Přesto si je můžeme minimálně připomínat a redukovat majetkem promarněný čas, vyvolané dohady a hádky (typu: jak bude vypadat skříň či zda si koupíme nový počítač nebo pračku) i závist vůči těm, kteří si mohli dovolit koupit něco, co my ne.

Ježíš svým výrokem odpovídá na úskočnou otázku, zda dávat peníze systému, který Izraelce utlačuje. A ejhle, zjišťujeme, že daně nejsou proti Božím zákonům, ba dokonce že jsou Bohu ukradené, lhosejné, pro naši víru nemají význam. Prostě daně jsou součástí našich světských povinností. Ale stejně tak jako stát má Bůh dostat, co jeho jest. Ovšem co to asi je? Můžeme to vzít v duchovní rovině, tedy že Bůh má dostat naši víru, lásku, úctu, naši oddanost, prostě našeho ducha, náš čas, naše myšlenky.

Ale stejně tak to můžeme vyložit provokativně i trochu extrémněji - tedy že Bůh má dostat vše, rozuměj celý náš život, včetně toho materiálního, ať už po zdanění nebo před ním. Vždyť jeho je všechno, nakonec i ten císař, který svůj obličej nechává razit na mince. Ve stejném oddílu Markova evangelia totiž čteme o daru vdovy:

41 Sedl si (myšleno Ježíš) naproti chrámové pokladnici a díval se, jak do ní lidé vhazují peníze. A mnozí bohatí dávali mnoho.

42 Přišla také jedna chudá vdova a vhodila dvě drobné mince, dohromady čtyrák.

43 Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám, tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice.

44 Všichni totiž dali ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku: dala, co měla, všechno, z čeho měla být živa.“

Ježíš tu vyzdvihuje právě onu vdovu, která naplnila teze o majetku, penězích a daních. Nejspíš dala nějaké daně římskému státu, ale pak šla a nehledě na

to, z čeho bude živa, dala zbytek Hospodinu, tedy chrámu. To svědčí o tom, že ona celá patří Bohu, že tady nezůstává nějaký soukromý nedotknutelný zbytek. To je základní rozdíl oproti jiným. A to je Ježíš nijak nehaní, vždyť je řečeno: A mnozí bohatí dávali mnoho. Nešetřili na svých darech Hospodinu.

I my jsme si zvykli dávat daně státu, jenž neprosí, ale nařizuje, a platit spoustu různých poplatků. Prostě zákony či vyhlášky bereme za nepřekročitelné, jak to k dnešní vyspělé společnosti patří. Jinou věcí je, co stát či město s vybranými penězi dělá a jestli je to dobré. O tom by se dalo roky spekulovat a u konce bychom nebyli nikdy. Zvláště v době, kdy se vlastně nedoberete objektivních čísel a podkladů a nejlepší devizou politika je dobře, bez studu a bez mrknutí oka lhát.

Jako evangelíci podporujeme také svou církev a sbor. Musím říci, že členové tohoto sboru jsou obětaví, že my všichni jsme ochotni dát kromě své práce a času také spoustu peněz, abychom vytvořili prostor, kde můžeme s radostí a vděčností chválit Pána, přemýšlet o víře, dokazovat svou lásku, pomáhat vlídným slovem i radou, nacházet přátele a vlastně mít tak trochu svůj domov.

V tomhle roce jsme vybrali opravdu hodně - ne na zpěváky, kteří s radostí zpívají i bez honorářů, ale na varhany, na zvelebení prostředí kuchyňky a další vylepšení toho „našeho“ prostoru. Je to sice „jen“ majetek, kterým Ježíš pohrdal, ale беру to tak, že bez něj se pracuje s lidmi dnes opravdu velmi těžko. Myslím, že všem dárcům je dobré poděkovat. A vyzdvihnout, že se peníze sešly.

Ovšem je to jen jeden krok, v dalších letech bude vše mnohem náročnější. Naše církev má v něčem mnohem blíž ne k Ježíšově jednoduchému nemateriálnímu řešení, nýbrž k té starozákonní podobě, s kultovními místy, náčiním i pověřenými lidmi. Máme majetek, na kterém

někdy lpíme více, než je zdrávo, téměř ho zbožšťujeme, máme správný aparát, který je prostě nutný, musíme topit, svítit, splachovat ...

Neobejdeme se bez toho, že se všichni zamyslíme nad tím, kolik čeho sboru, církvi, naší víře dáváme. Nebude to trvat dlouho a budeme muset platit většinu nákladů na faráře, jež jsou se vším tím sociálním a zdravotním pojištěním, které je potřeba státu zaplatit vedle daní, už nyní kolem půl milionu za rok, z čehož my teď platíme sotva třetinu. Pokud chceme, aby v našem sboru farář byl a sloužil naplno, bude zapotřebí naplno přemýšlet o tom, co je císařovo a co patří Bohu.

Asi nikdo z nás se nedostane na onu vyzdvihovanou úroveň chudé vdovy, která Bohu odevzdá všechno, co má. Přesto by bylo fajn, kdybychom si uměli říct, že budeme jako ti bohatí (a že tedy bohatí jsme, i ti nejchudší z nás) a budeme dávat mnoho. Církev nežádá desátky, nelustruje naše příjmy, v tomto sboru ani nebuší členové staršovstva na dveře členů sboru, aby vybrali salár. Je zde pouze platné doporučení, abychom dávali alespoň pět procent toho, co z milosti Boží získáme ...

Je poslední neděle v kalendářním roce, za dva dny se nám uzavře účetní období, inu, inspirovalo mě to k poněkud neduchovní zvěsti. Ačkoli ... Už dávno na mincích nejsou portréty vladařů, ba dokonce drtivá většina našich prostředků má podobu imaginárních jedniček a nul, které mají k materiální podstatě dost daleko.

V každém případě v nás jistě stále setrvávají Vánoce, dny štědrosti nejen co se darů týče, ale také pocitů a duševního i duchovního obohacení. Neberte tedy dnešní zamyšlení o penězích, o štědrosti vůči církvi, o odpovědnosti za chod sboru jako výčitku, hrozbu, buzeraci, prostě za obtěžování tématem, které je přece všem jasné, a přitom často tak nepříjemné.

Berte to jako povzbuzení, jako motivaci v době, kdy doznívá smršť darů a dárků všech druhů.

Ježíš Kristus není na našich penězích závislý, Bůh není automat na mince, on tady byl, je a bude. To my jsme závislí na Bohu a na Kristově spásitelské milosti. My mu patříme. Se vším všudy. A to je přece ta nejlepší zpráva.

Amen

▪ Svítá 133

Sborová ohlášení

▪ 304

Pane náš,
bída a utrpení se ve světě měří často tím, jaký má člověk příjem či majetek. Jen ty můžeš vše proměnit a nastavit měřítko zcela jinak, aby bída a utrpení mizely, zejména pak v duši a myslí těch, kteří jsou takto postiženi. A prosíme i za nás, abychom uměli přispět k tvému dílu jakýmkoli způsobem.

Pane Ježíši, nastavuješ nám latku hodně vysoko, až někdy ztrácíme naději, že bychom ji kdy mohli přeskočit, že bychom mohli dosáhnout stanoveného cíle. Dej však, abychom se odvažovali rozběhnout a vyskočit. Stále znovu a znovu. Jen tak máme šanci vidět šíři a hloubku tvého království.

Pane, prosíme za církev, aby v době, kdy stojí na rozcestí, nebyla rozpačitá a nerozhodná, aby náš sbor mohl být zahradou uprostřed pustiny, útočištěm pro všechny životem štvané, pronásledované, unavené či zklamané. A dej, ať si uvědomujeme, že tím sborem jsme my společně s tebou.

Pane, slyš proto naše společné volání: Otče náš ...

Amen.

Poslání a požehnání - Kaz 2, 24 + 26

24 Není pro člověka dobré jíst a pít a při svém pachtění se aspoň pomět? Shledal jsem, že i to je z Boží ruky.

26 Bůh totiž člověku, který je mu milý, dává moudrost a poznání i radost. Hříšníka však nechá lopotit se, shánět a hromadit věci, které nakonec musí předat tomu, kdo se zalíbí Bohu. Také to je pomíjivost a honba za větrem.

Ať ti Hospodin žehná a chrání tě,
ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv,
ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

▪ 288